

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Τροποποίηση του ν. 3231/2004 (ΦΕΚ 45 Α') για την «Εκλογή Βουλευτών»»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

I. Η Κυβέρνηση, στη διάρκεια της θητείας της κατά τη βουλευτική περίοδο που έληξε, ακολούθησε με συνέπεια την αποφυγή αντικατάστασης ή τροποποίησης θεσμικού χαρακτήρα νόμων, πριν αυτοί εφαρμοσθούν και αναδειχθούν τυχόν λειτουργικές αδυναμίες τους στην πράξη.

Υπό το ανωτέρω δεδομένο – και a fortiori, λόγω της θεσμικής του σπουδαιότητας – δεν επιχειρήθηκε μετά το 2004 οποιαδήποτε μορφής παρέμβαση στο περιεχόμενο του ν. 3231/2004, που αναφέρεται στην Εκλογή Βουλευτών.

II. Κατά την εισηγητική έκθεση του ως άνω νόμου (3231/2004), δι' αυτού επιδιώχθηκε ο συνδυασμός της υψηλότερης δυνατής αναλογικότητας με τη σταθερή διακυβέρνηση.

Κατά την ίδια εισηγητική έκθεση, «η μεν αναλογικότητα επιτυγχάνεται με την κατανομή των 260 εδρών (συμπεριλαμβανομένων και των 12 εδρών του ψηφοδελτίου επικρατείας) εξ ολοκλήρου και απολύτως αναλογικά ανάμεσα σε όλα τα κόμματα που εισέρχονται στη Βουλή, η δε κυβερνητική σταθερότητα διασφαλίζεται με τη σταθερή ενίσχυση του πρώτου κόμματος με τις 40 υπολειπόμενες έδρες».

III. Το πρόσφατο αποτέλεσμα των εκλογών της 16ης Σεπτεμβρίου απέδειξε, κατά τρόπο αναμφισβήτητο, ότι ο ισχύων εκλογικός νόμος δεν πραγμάτωσε τον ένα εκ των δύο βασικών στόχων του, ήτοι τη διασφάλιση ικανής πλειοψηφίας εδρών για το πρώτο κόμμα, παρά το γεγονός ότι τούτο υπερτέρησε του επόμενου, σε αριθμό ψήφων, κατά ποσοστό σχεδόν 4%.

A. Με την εισαγόμενη τροποποίηση, σε χρόνο μάλιστα που αποκλείει οποιαδήποτε αιτίαση για αιφνιδιασμό του νομοθετικού σώματος, αλλά και των λοιπών μη εκπροσωπούμενων στη Βουλή Κομμάτων, επιδιώκεται η άρση της προαναφερθείσας δυσλειτουργίας του εκλογικού νόμου.

B. Πάντοτε χωρίς να θίγεται ο πυρήνας της αναλογικότητας, προτείνεται η αύξηση του αριθμού των εδρών, που λαμβάνει το Κόμμα, το οποίο, εφόσον έχει ανακηρυχθεί ως αυτοτελές, διαθέτει δε το μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων στην Επικράτεια, από σαράντα σε πενήντα, ώστε σε αντιστοιχία και σε αναλογία, πάντοτε, προς την εκλογική δύναμη, από πλευράς αριθμού ψήφων, να επιτυγχάνεται ευρύτερη κοινοβουλευτική αυτοδυναμία του και εντεύθεν να διασφαλίζεται κυβερνητική σταθερότητα.

Γ. Σε περίπτωση κατά την οποία ο εκλογικός σχηματισμός που συγκέντρωσε το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων στην Επικράτεια έχει ανακηρυχθεί ως συνασπισμός συνεργαζόμενων Κομμάτων δεν συντελείται η προαναφερθείσα παραχώρηση των 50 εδρών. Η ρύθμιση αυτή συμπορεύεται αφ' ενός με τον προϊσχύσαντα εκλογικό νό-

μο (άρθρο 1 περ. ε' και στ' του ν. 1907/1990), σύμφωνα με τον οποίο στην τρίτη κατανομή, καθώς και για τις τυχόν απομένουσες αδιάθετες έδρες μετείχε, κατά το θεσπιζόμενο σχετικό κανόνα, το προηγούμενο σε ψήφους Κόμμα, μόνον εφόσον ήταν αυτοτελές, αποκλεισμένου του συνασπισμού συνεργαζόμενων Κομμάτων, παρά μόνον, εάν συνέτρεχε η εξαιρετική και θεωρητική περίπτωση, κατά την οποία ο μέσος όρος της δύναμης των απαρτιζόντων αυτόν κομμάτων ήταν μεγαλύτερος από τη δύναμη του πρώτου αυτοτελούς Κόμματος.

Και αφ' ετέρου, με γνώμονα, πάντοτε, τη διασφάλιση της κυβερνητικής σταθερότητας αποθαρρύνεται η σύμψηξη, προεκλογικώς, ευκαιριακού χαρακτήρα συνασπισμού Κομμάτων με στόχο την άσκηση κυβερνητικής εξουσίας χωρίς τη συνδρομή σταθερού και ενιαίου προγραμματικού πλαισίου, το οποίο θα ήταν ευχερώς δυνατόν να επιτευχθεί με την ευθεία συνένωσή τους σε ενιαίο, αυτοτελές, Κόμμα.

Επισημαίνεται ότι μια τέτοια ευθεία συνένωση προ των εκλογών συνάδει πληρέστερα προς την ίδια τη δημοκρατική αρχή, η οποία επιβάλλει την ολοκληρωμένη ενημέρωση του Εκλογικού Σώματος ως προς το πολιτικό πλαίσιο, εντός του οποίου πρόκειται να κινηθούν τα Κόμματα, τα οποία διεκδικούν την ψήφο του.

Η κάμψη, εξάλλου, η οποία συντελείται για την περίπτωση που ο μέσος όρος της δύναμης των Κομμάτων, τα οποία απαρτίζουν το συνασπισμό, είναι μεγαλύτερος εκείνου του αυτοτελούς Κόμματος, το οποίο συγκέντρωσε το μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων, υπηρετεί την αρχή της ίσης μεταχείρισης και είναι σύστοιχη προς την αντίστοιχη ρύθμιση του άρθρου 1 περ. στ' του ν. 1907/1990.

Δ.α. Όπως είναι γνωστό, με τη Συνταγματική Αναθεώρηση του 2001 και ειδικότερα με το άρθρο 116 παρ. 2 προβλέπεται ότι δεν αποτελεί διάκριση λόγω φύλου η λήψη θετικών μέτρων για την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Παραλλήλως, κατά την ίδια διάταξη, το Κράτος μεριμνά για την άρση των ανισοτήτων που υφίστανται στην πράξη, ιδίως σε βάρος των γυναικών.

Στο πλαίσιο της ανωτέρω ρύθμισης, για τη διασφάλιση της ουσιαστικής ισότητας των δύο φύλων, με το άρθρο 25 του ν. 2910/2001 προεβλέφθη η ύπαρξη ποσοστού, από κάθε φύλο, ίσου τουλάχιστον με το 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων στις Νομαρχιακές και Δημοτικές εκλογές.

Ακόμη, με το άρθρο 6 του ν. 2839/2000 ορίζεται ότι σε κάθε συλλογικό όργανο της Δημόσιας Διοίκησης, των Ν.Π.Δ.Δ., καθώς και των Ο.Τ.Α. ο αριθμός των οριζόμενων μελών θα πρέπει να αντιπροσωπεύει ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το 1/3 από κάθε φύλο.

β. Με την προτεινόμενη διάταξη ολοκληρώνεται η ανωτέρω συνταγματική επιταγή με την πρόβλεψη ότι στους συνδυασμούς μεμονωμένων Κομμάτων, συνασπισμούς συνεργαζόμενων Κομμάτων και ανεξαρτήτων, θα πρέπει να εντάσσονται εκπρόσωποι του ενός φύλου, κατά ποσοστό τουλάχιστον του 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων τους όχι ανά εκλογική Περιφέρεια, αλλά για το σύνολο της Επικρατείας.

Η ρύθμιση αυτή συμπορεύεται, επίσης, με ανειλημμέ-

νη διεθνή υποχρέωση της Ελλάδας, στο πλαίσιο της διεθνούς σύμβασης CEDAW για την εξάλειψη των διακρίσεων λόγω φύλου, η οποία έχει κυρωθεί με το ν. 2952/2001.

Αθήνα, 23 Νοεμβρίου 2007

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Πρ. Παυλόπουλος

Σ. Χατζηγάκης

Παράρτημα καταργούμενων και τροποποιούμενων διατάξεων επί του σχεδίου νόμου «Τροποποίηση του ν. 3231/2004 (ΦΕΚ 45 Α΄) για την «Εκλογή Βουλευτών»»

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 1 του σχεδίου νόμου αντικαθίστανται οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 6 του ν. 3231/2004, οι οποίες είχαν ως εξής:

«1. Για τον καθορισμό των εδρών που δικαιούται κάθε εκλογικός σχηματισμός, το σύνολο των ψήφων που συγκέντρωσε στην επικράτεια πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό 260 και το γινόμενο τους διαιρείται με το άθροισμα των εγκύρων ψηφοδελτίων που συγκέντρωσαν στην επικράτεια όσοι σχηματισμοί συμμετέχουν στην κατανομή των εδρών, σύμφωνα με το άρθρο 5. Οι έδρες που δικαιούται κάθε σχηματισμός στην επικράτεια είναι το ακέραιο μέρος του πηλίκου της διαίρεσης.

Αν το άθροισμα των ως άνω ακέραιων μερών των πηλίκων υπολείπεται του αριθμού 260, τότε παραχωρείται κατά σειρά ανά μία έδρα και ως τη συμπλήρωση αυτού του αριθμού στους σχηματισμούς, των οποίων τα πηλικά εμφανίζουν τα μεγαλύτερα δεκαδικά υπόλοιπα.

2. Στον εκλογικό σχηματισμό που συγκέντρωσε το μεγαλύτερο αριθμό εγκύρων ψηφοδελτίων στο σύνολο της επικράτειας παραχωρούνται, επιπλέον των εδρών που λαμβάνει σύμφωνα με την παρ. 1, σαράντα (40) ακόμη έδρες, οι οποίες προέρχονται από εκλογικές περιφέρειες στις οποίες έχουν παραμείνει αδιάθετες έδρες μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 8.»

2. Με το άρθρο 2 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται η επικεφαλίδα του άρθρου 8 του ν. 3231/2004, η οποία είχε ως εξής:

«Κατανομή των 248 εδρών στις εκλογικές περιφέρειες».

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Τροποποίηση του ν. 3231/2004 (ΦΕΚ 45 Α΄) για την «Εκλογή Βουλευτών»

**Άρθρο 1
Καθορισμός εδρών**

1. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 6 του ν. 3231/2004 (ΦΕΚ 45 Α΄) αντικαθίστανται, ως ακολούθως:

«1. Για τον καθορισμό των εδρών που δικαιούται κάθε εκλογικός σχηματισμός, το σύνολο των ψήφων που συγκέντρωσε στην Επικράτεια πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό 250. Το γινόμενο τους διαιρείται με το άθροισμα των εγκύρων ψηφοδελτίων που συγκέντρωσαν στην Επικράτεια όσοι σχηματισμοί συμμετέχουν στην κατανομή των εδρών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5. Οι έδρες που δικαιούται κάθε σχηματισμός στην Επικράτεια είναι το ακέραιο μέρος του πηλίκου της διαίρεσης.

Αν το άθροισμα των ως άνω ακέραιων μερών των πηλίκων υπολείπεται του αριθμού 250, τότε παραχωρείται, κατά σειρά, ανά μία έδρα και ως τη συμπλήρωση αυτού του αριθμού στους σχηματισμούς, των οποίων τα πηλικά εμφανίζουν τα μεγαλύτερα δεκαδικά υπόλοιπα.

2α. Στο αυτοτελές Κόμμα, που συγκέντρωσε το μεγαλύτερο αριθμό εγκύρων ψηφοδελτίων στο σύνολο της Επικράτειας, παραχωρούνται, επιπλέον των εδρών που λαμβάνει, σύμφωνα με την παρ. 1, πενήντα (50) ακόμη έδρες, οι οποίες προέρχονται από εκλογικές περιφέρειες στις οποίες έχουν παραμείνει αδιάθετες έδρες μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 8.

Η επιπλέον παραχώρηση πενήντα (50) εδρών γίνεται, επίσης, σε συνασπισμό συνεργαζόμενων Κομμάτων, εφόσον ο μέσος όρος της δύναμης των Κομμάτων, που τον απαρτίζουν, είναι μεγαλύτερος από τη δύναμη του αυτοτελούς Κόμματος, που συγκέντρωσε το μεγαλύτερο αριθμό εγκύρων ψηφοδελτίων. Ο μέσος όρος προκύπτει από τη διαίρεση του ποσοστού που έλαβε ο ανωτέρω συνασπισμός δια του αριθμού των Κομμάτων που τον αποτελούν.

β. Το Α΄ Τμήμα του Αρείου Πάγου, σε συμβούλιο, κατά την ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών, αποφαινεται, αμετακλήτως, για το χαρακτήρα κάθε Κόμματος, ως αυτοτελούς ή ως συνασπισμού συνεργαζόμενων Κομμάτων. Η κρίση του διαμορφώνεται, χωρίς δικονομικούς περιορισμούς, από τα υπάρχοντα στοιχεία, τα οποία μπορούν να συμπληρωθούν με υπομνήματα των Κομμάτων και των υποψηφίων.»

**Άρθρο 2
Αντικατάσταση επικεφαλίδας**

Η επικεφαλίδα του άρθρου 8 του ν. 3231/2004 αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατανομή των 238 εδρών στις εκλογικές περιφέρειες».

**Άρθρο 3
Ποσοστό υποψηφίων κατά φύλο**

Στο άρθρο 2 του ν. 3231/2004 προστίθεται τελευταίο εδάφιο, ως ακολούθως:

«Για την ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών αυτοτελών Κομμάτων, συνασπισμού συνεργαζόμενων Κομμάτων και ανεξαρτήτων, ο αριθμός των υποψηφίων βουλευτών, από κάθε φύλο, ανέρχεται σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων τους, αντιστοίχως, σε όλη την Επικράτεια. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω.»

Άρθρο 4 **Έναρξη ισχύος**

Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 54 του Συντάγματος, η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 23 Νοεμβρίου 2007

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Πρ. Παυλόπουλος

Σ. Χατζηγάκης

Αριθμ. 222/9/2007

ΕΚΘΕΣΗ

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους

(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών «Τροποποίηση του ν. 3231/2004 (ΦΕΚ 45 Α΄) για την «Εκλογή Βουλευτών»»

Με τις διατάξεις του υπόψη νομοσχεδίου τροποποιούνται – συμπληρώνονται διατάξεις του ν. 3231/2004, που ρυθμίζει θέματα σχετικά με την εκλογή βουλευτών και προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

1.α. Επανακαθορίζεται ο τρόπος προσδιορισμού των εδρών που δικαιούται κάθε εκλογικός σχηματισμός.

β.ι) Παραχωρούνται στο αυτοτελές Κόμμα, που συγκέντρωσε το μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων στο σύνολο της Επικράτειας, δέκα (10) επιπλέον έδρες ενισχυόμενης της υφιστάμενης προσαύξησης προς αυτό από σαράντα (40) σε πενήντα (50) έδρες. Οι έδρες αυτές προέρχονται, επίσης, από εκλογικές περιφέρειες στις οποίες έχουν παραμείνει αδιάθετες έδρες μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας κατανομής των εδρών στις εκλογικές περιφέρειες (άρθρο 8 του ν. 3231/2004).

ii) Η επιπλέον παραχώρηση των πενήντα (50) εδρών γίνεται, επίσης, σε συνασπισμό συνεργαζόμενων Κομμάτων, υπό την οριζόμενη προϋπόθεση.

iii) Ο χαρακτηρισμός κάθε κόμματος, ως αυτοτελούς ή ως συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων, γίνεται με αμετάκλητη απόφαση του Α΄ Τμήματος του Αρείου Πάγου, που αποφαινεται στην περίπτωση αυτή σε συμβούλιο.
(άρθρο 1)

2. Προσαρμόζεται ο τίτλος του άρθρου 8 του ανωτέρω νόμου στις προτεινόμενες ρυθμίσεις.
(άρθρο 2)

3. Τίθεται ως προϋπόθεση για την ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών, η συμμετοχή σε αυτούς υποψηφίων βουλευτών από κάθε φύλο σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων τους, αντίστοιχα, σε όλη την Επικράτεια.
(άρθρο 3)

Από τις προτεινόμενες διατάξεις δεν προκαλείται επιβάρυνση του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Αθήνα, 6 Δεκεμβρίου 2007

Ο Γενικός Διευθυντής

Βασίλειος Λέτσιος